

Acomiadem el Joan Travé, tot fent record de la seva vida i agraint-la a Déu en aquesta Eucaristia.

HUMANITAT. Segurament que totes les persones que hem conegut i tractat el Joan en diferents llocs coincidim en una cosa: el Joan era una persona pròxima, amable, interessada per tot, plena d'humor, que inspirava confiança... Totes aquestes coses que ens descriu sant Pau: "gent de bon tracte,... interessats per tot allò que és veritat, just, net, amable, de bona reputació, virtuós i digne d'elogi".

El seny, la seva profunditat i esperit crític feien d'ell una persona que ajudava a entendre moltes coses de la societat i de la política. El bon sentit feia home de consell. El seu humor, que sempre provocava el somriure i mai queia en la pallassada o baixada de to, posava oli a moltes converses i a moltes situacions difícils. Un talent obert a les diferents maneres de pensar, però amb un pensament personal propi. Molt senzill, però gens ingenu. Mai extremava les coses, molt lluny d'entusiasmes fàcils, com de derrotismes simplistes. Sempre atent amb tothom, amb una gran capacitat de tractar tota mena de persones amb naturalitat i estima, fossin intel·lectuals, empresaris o obrers. Un "homo universalis", en dirien els antics. Amb ell podies parlar de política i de teologia, de cinema, teatre o futbol (aquí l'humor pujava de to!), de jesuïtes, d'economistes, d'actors de cinema o de teatre, o de la darrera novel·la important... La seva presència garantia en un grup o en una comunitat la bona conversa, l'interès, l'amabilitat i un bon ambient. Amb el Joan tothom s'hi trobava bé.

Amb molta gràcia explicava episodis de la seva vida, com ara el tip de pel·lícules i obres de teatre que va poder veure durant la seva carrera de dret, gràcies a un company de residència, fill del propietari d'una gran cadena de sales d'espectacles. O la travessa que va fer per tots els Estats Units, després d'un congrés, en autocar i passant gratis de casa en casa de Jesuïtes. El seu humor no era d'acudits fàcils, sinó intel·ligent, a base d'una frase ben trobada, d'un qualificatiu ben col·locat, o d'unto de veu que modificava el sentit de les paraules. En l'acte en què li van atorgar el títol de Professor honorari d'ESADE va dir públicament que agraià el títol, perquè a partir d'aquell moment ja podia posar a les targetes "Professor honorari" enlloc de "Pensionista".

Era un perfecte urbanita. Sorprenentment, perquè tot sent d'Adrall, on hi tornava sempre encantat, era un fidel estiuejant a Viladrau i era un bon boletaire, però la ciutat el seduïa. Assidu al cinema i al teatre, atent a tots els esdeveniments tant de la gran política com del que passava a la ciutat o al barri, lector de tota mena de diaris i revistes (un dels seus desigs era anar a viure de vell a una casa on no hi faltessin els diaris), que els "mastegava" amb el seu interès ample i la seva capacitat d'anàlisi i agut sentit crític.

De jesuïta, en totes les etapes d'estudis va ser escollit popularment com el que en diríem "delegat de la facultat". En totes les petites comunitats d'inserció que ha recorregut durant la seva vida ha estat el superior desitjat, valorat i estimat.

ESADE...Aquesta imatge ben reconeguda per tothom que ha tractat el Joan envoltava el que va ser la dedicació de la seva vida: ESADE. Des dels llegendaris inicis d'ESADE al passatge Josep Llovera, el Joan va passar-hi més de 30 anys que ompliren la totalitat de la seva vida activa professional. Antics alumnes i professors d'ESADE recordaran el professor honest amb dedicació rigorosa a la preparació de les classes. I jo hi afegiria: amb aquelles esgotadores correccions anuals d'exàmens en ple calor estiuenca a l'àtic de la comunitat d'Esplugues, que ell rememorava de tant en tant. La seva puntualitat germànica, la seva proximitat i amabilitat amb els alumnes, sense faltar a les importants relacions que es vivien en el bar on també s'hi feia "escola", potser més que amb documents i normatives. Una insubornable preocupació social i compromís amb la justícia. Company sempre amable, col·laborador en el que convingués, amb una bondat per sobre les discrepàncies ideològiques o polítiques. I, a més, una especial atenció al personal administratiu del que era estimadíssim.

Val a dir que, pel Joan, tot i ser ben conscient que no hi ha opció ni institució que no pugui ser objecte d'alguna crítica seriosa, ESADE va ser el que va omplir la part central i més

Homilia de Josep Rambla SJ en l'Eucaristia en record de Joan Travé SJ

Església del Sagrat Cor-Jesuïtes de Casp (Barcelona)

10 de novembre de 2020

important de la seva vida i ell va portar l'Escola sempre al cor. Tanmateix, quan arriba als 65 anys no s'ho pensa gaire i deixa la docència a ESADE per a donar pas a altres més joves i potser no molestar. Això sí, és el primer professor honorari nomenat per ESADE.

I, després de la jubilació no ha parat. Ha estat patró a les Fundacions Comín i Acció Solidària Contra l'Atur. I, sobre tot, amb la seva competència i experiència en el camp social ha seguit a Cristianisme i Justícia, on hi era des dels inicis, l'any 1981. Ha col·laborat en seminaris, cursos i publicacions. I sempre, dins del centre, ha estat la persona que il·lumina amb les seves anàlisis del moment social i polític, que situa un problema, que amb un suggeriment obre la mirada massa estreta o curta i, en tot moment, anima, uneix i alegra, amb el seu humor, una mica anglès. A Cristianisme i Justícia és dels llocs on més se'l trobarà a faltar.

JESUÏTA I CAPELLÀ. El Joan sempre es va sentir jesuïta i capellà i mai va deixar de conrear les activitats pastorals: equips de matrimonis, equip de CPS, col·laboració en parròquies. En jubilar-se d'ESADE, va desenvolupar més aquesta dimensió pastoral. Col·labora en una parròquia de Cornellà, dona Exercicis Espirituals, atent al confessorari en aquesta església del Sagrat Cor. Idedica un temps a reciclatge teològic i pastoral a San Leopoldo (Brasil) i a París.

A totes aquestes activitats el Joan s'entrega amb la seva humanitat: interès per la gent, preparació de les homilies i Exercicis, estima de tothom, proximitat i simpatia. El pots veure xerrant amb el del quiosc del barri, o prenent cafè amb les catequistes de la parròquia, que les anomenava "les forces vives". Estima i és estimat. Aquests darrers dies que ja no anava a la parròquia de Cornellà, em paraven sovint pel carrer i em preguntaven què feia, com estava, "el padre Juan".

DISCRECIÓ I HUMILITAT. El Joan ha estat com l'arbre del salm, ben arrelat vora l'aigua, que va fent fruit. Des de mitjans dels 1950 fins a les darreries del segle passat, enmig d'unes circumstàncies en què moltes coses canviaven acceleradament o trontollaven, en temps de creativitat intensa, en la clandestinitat política, en situacions de risc, tot i tenir un temperament una mica poruc, el Joan ha estat persona no solament resistent, sinó constructiva i creativa: de pensament crític i sòlid, amb opcions socials i polítiques sempre en la línia del compromís al costat del pobre i per la justícia. Una petita mostra, fins fa molt poc ha seguit anant a les reunions de Cristians pel Socialisme a Barcelona i a Madrid. En aquests anys de vida més activa no se li van estalviar sofriments molt dolorosos, que els va portar amb una gran enteresa. Respectuós amb les persones d'idees o d'opcions de vida molt diferents i sempre sincerament fidel a les amistats.

La seva fe, ben fonamentada i sense cap mena d'edulcorants pietistes, ha estat sempre nodrida per la pregària, l'eucaristia, acompanyada d'una seriosa teologia i traduïda en el compromís social. Amb un pensament social, polític i teològic avançat i amb compromisos sempre fronterers, ha merescut el respecte i la confiança de tothom, certament dels jesuïtes.

Potser totes aquestes coses no eren molt conegudes, perquè el Joan ha estat la plasmació de l'evangeli que hem escoltat, un home, per tarannà i per evangeli, notablement humil. Sent un bon professor universitari en un centre ben notable, jesuïta valorat i estimat per tots els companys, movent-se en llocs i responsabilitats importants i delicades, sempre ha volgut estar en l'últim lloc. Que poques vegades haureu vist el seu nom en diaris, en notícies de l'Església i de la Companyia de Jesús. I la seva vida ha estat, com he volgut destacar, una vida plena, reeixida, motivadora. Un vent de l'Esperit que ens ha acompanyat i enriquit i una petjada de Jesús en molts ambients on el Joan ha estat present. Però ell, sempre "ocupant el lloc darrer". Segur, doncs, que ara Déu, que hade tenir també molt humor, li haurà dit: "Apa, Joan, amic, ja n'hi ha prou, no t'amaguis, puja més amunt... Llavors serà honorat de tots el qui són a taula". I, nosaltres, en aquesta eucaristia, no podem fer més que agrair al Joan la seva vida i a Déu el regal que ens ha fet d'una persona tan bona.

Josep Rambla Blanch, S.J.
Barcelona, 10 de novembre de 2020